

Reanimatológia

BLS-AED

FOGALMAK

Klinikai halál - keringésmegállás

A magyar jog szerint: *A légzés, a keringés vagy az agy működésének **átmeneti** megszűnése, amely nem jelenti a halál vagy az agyhalál beálltát.* (1997. évi CLIV. tv. XI. fej. 216.§)

Intermedier élet

klinikai halált követő szervi vagy **szöveti túlélés.**

Jellemző idők: agy (KIR): 5-10 perc; szív: 10-15 perc; vese, máj: 30-60 perc; cornea: 24 óra; köröm, porc, haj, csont: 48-72 óra.

Agyhalál

állapotában a személy agya olyan mértékben károsodik, hogy többé nem képes a szervezet tudatos irányítására, a vegetatív idegrendszer teljes vagy parciális sérülésekor. Eszméletvesztés, kóma esetében lehetséges a károsodás nélküli felépülés.

Biológiai halál

A magyar jog szerint a *halál: amikor a légzés, a keringés és az agyműködés teljes megszűnése miatt a szervezet **visszafordíthatatlan** felbomlása megindul.* (1997. évi CLIV. tv. XI. fej. 202.§ g)

FOGALMAK

Resuscitatio

Valamely életműködés pótlása: a légzés resuscitatioja → lélegeztetés, a volumen resuscitatioja → folyadékpótlás, stb.

Reanimatio

A klinikai halál esetén, az életműködések **biológiailag megalapozott remény** mellett végzett visszatérítését célzó komplex tevékenység, mely során legalább a keringés (és ennek következtében szükségszerűen a légzés) resuscitatioja történik

Hatás

Újraélesztés során az elsősegélynyújtó által végzett tevékenység **hatására**:

- Mellkasi kompresszió hatására tapintható a centrális pulzus (kompresszió alkalmával)
- Lélegeztetés hatására emelkedik, majd süllyed a mellkas.

Eredmény

A hatásosan végzett tevékenységek **eredményeként** a beteg biológiai válasza: pupilla szűkül, cianózis oldódik, bőr színe a normálhoz közelít. Vagyis: a beteg a klinikai halál állapotából az élet irányába mozdul el (nem a biológiai halál felé).

Siker

A sikeres újraélesztés minimum-kritériuma: legalább a spontán keringés visszatérése (**ROSC**=return of spontaneous circulation)

MEGALAPOZOTT REMÉNY

Amennyiben nem áll fenn:

- a szervezet nagyfokú biológiai elöregedettsége ("végelgyengülés")
- ismert, bizonyosan gyógyíthatatlan betegség végstádiuma (azzal összefüggő halálok esetén)
- az élettel összeegyeztethetetlen sérülés

A halál jelei

A halál gyanújelei:

- ✓ **Pallor mortis:** bőr elsápad, elaszticitásának ↓
- ✓ **Ocularis jelek**
  - ✓ vérszegmentáció a retina ereiben
  - ✓ szemelnyomás ↓ (14-22 Hgmm-ről 3 Hgmm-re)
  - ✓ cornea beszáradás
  - ✓ pupilla deformálhatósága
- ✓ **Flacciditas:** az izomzat tónusának csökkenése
- ✓ **Vérkeringés megszűnése**
- ✓ **Légzés megszűnése**

A halál jelei

Korai hullajelenségek:

- ✓ **livores mortuales**: süllyedékes hullafoltok
- ✓ **livores ex imbibitone**: beívódásos hullafoltok
- ✓ **rigor mortis**: hullamerevség (Nysten-szabály: A hullamerevség legelőször a szívizomzatban alakul ki (a halál után kb. 15 perccel), majd az állkapocs, tarkó és nyakizmaiban áll be, innen áttér a mellkasra, a hasra, a felső és alsó végtagokra, ugyanezen rendben tűnik el ismét)
- ✓ **algor mortis**: holttest lehűlése (óránként 1° , vízben 2°)
- ✓ **cutis anserina**: lúdbőr (m. arrector pili rigorja)
- ✓ **autodigestio postmortalis**
- ✓ **cruror postmortalis**: hullai véralvadék (sárga és vörös)

A halál jelei

Kései hullajelenségek:

- ✓ **Putrificatio:** rothadás (kórokok: E. coli, C. welchii)
- ✓ **Adipocere:** hullaviaszos átalakulás (zsírszövet bomlása során keletkező glicerín és szabad zsírsavak alkáli földfémekben gazdag talaj ionjaival szappant képeznek)
- ✓ **Exsiccatio postmortalis:** post mortem kiszáradás
- ✓ **Mumificatio:** száraz közegben a hirtelen párolgás és a baktériumok gátolt működésének következménye
- ✓ **Jégmumificatio:** hidegben létrejövő mumificatio
- ✓ **Maceratio:** nedves közegben bekövetkező felázás

A halottvizsgálat

- ✓ **Megállapítandó**
  - ✓ tény
  - ✓ mód (természetes vagy rendkívüli)
  - ✓ ok
- ✓ **Kórházban vagy kórházba való szállítás közben:** kezelő orvos, ügyeletes orvos vagy erre a célra kijelölt orvos
- ✓ **Mentőjárművön:** mentőegység orvosa vagy mentőtiszt (ő csak a halál tényét)
- ✓ **Ha nincs orvos:** a halál helye szerint illetékes háziorvos vagy a legközelebbi pathológiai osztállyal rendelkező kórház
- ✓ **Közterület, jármű, lakás:** legrövidebb időn belül hívható orvos (tényt) + halál helye szerint illetékes háziorvos (mód, ok)
- ✓ **Halvaszületés:** szülést levezető orvos vagy ld. fent

A túlélési lánc

Korai észlelés

Korai alapszintű újraélesztés

Korai defibrilláció

Korai kiterjesztett újraélesztés

Túlélési lánc

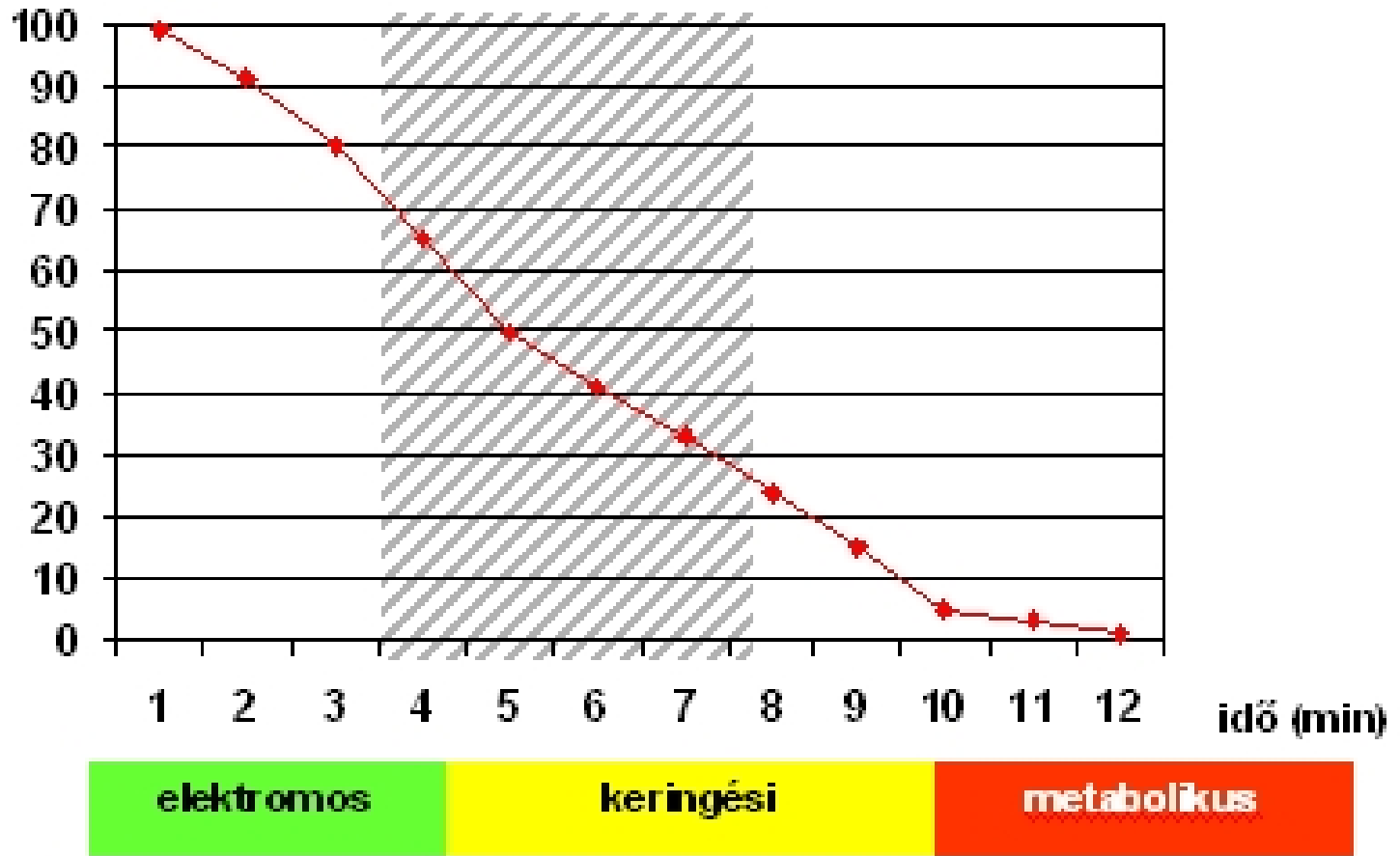

Esélyek

túlélés (%)

SZAKSEGÍTSÉG

MSZ

2018

MS

2018

bondirescue.com
© Cordell Jigsaw 2018

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

Beteg

Környezet

Mentőerő

Nézelődők

BIZTONSÁGA

2018

Biztonság

R

MS

2018

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

**Óvatosan rázza
meg a beteget és
szóljon hozzá!**

Például: „Jó napot,
hogyan érzi magát?”

2018

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

Kiáltson segítségért!

Például: „Kérem,
valaki maradjon itt
segíteni!”

MSZ

2018

©ERC

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvásos
lélegeztetés

Hívjon segítséget!

2015 óta e ponton
mentőhívás indítandó!

2018

Segítség

R

MS

2018

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

Pozícionálja a beteget, biztosítsa a légút átjárhatóságát!

Hajtsa hátra a beteg fejét, támassza meg az állát!

MSZ

2018

©ERC

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvásos
lélegeztetés

**Vizsgálja a beteg
légzését legfeljebb
10 másodpercig!**

**Hármas érzékeléssel:
A levegő áramlását:**

1. Hallgassa fülével
2. Érezze arcával

A mellkas kitérését:
3. Nézze szemével

©IKC

2018

Agonális „légzés” = Gasping

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

- A keringésmegállások mintegy 40 %-ban fordul elő, röviddel a szívmegállást követően
- Felületes, kimerült, zajos vagy „gaspoló” (ziháló) légzésként jellemezhető légzés
- **Szívmegállás jelének tekintendő !**

2018

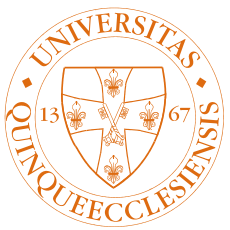
Gasping

R

MS

2018

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

2018

**A légzés vizsgálata
közben keresse a
keringés jeleit!**

Ezek:

- Centrális (carotis) pulzus
- Légzés
- Mozcás (kivéve:.....)
- Nyelés
- Csámcsogás

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

2018

**A légzés vizsgálata
közben keresse a
keringés jeleit!**

Ezek:

- Centrális (carotis) pulzus
- Légzés
- Mozgás (kivéve: convulsio, gasping)
- Nyelés
- Csámcsogás

Convulsio

R

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvásos
lélegeztetés

2018

Hívjunk, vagy hívassunk segítséget!

Amennyiben a helyszínen van további segítség, inkább **hívassunk** mentőt, tárcsáztassuk a **104**-et (esetleg 112) és közöltesük a telefonba, hogy **megkezdett újraélesztéshez** kérünk segítséget!

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvásos
lélegeztetés

2018

Hívjunk, vagy hívassunk segítséget!

Amennyiben
van további
hívassunk
tassuk a
és k
er
hogy
újraélesz
téshez
segítségét!

**2015 óta
korábban
került!**

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

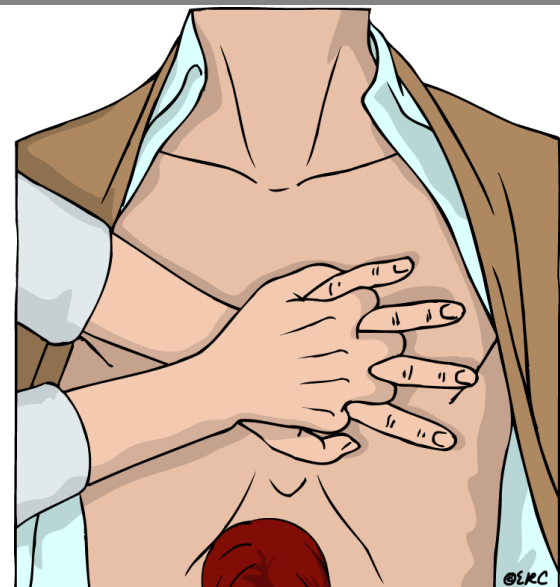
30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

2018

- Helyezzük egyik tenyerünket a mellkas közepére
- Helyezzük rá a másik kezünket
- Fűzzük össze ujjainkat
- Nyomjuk le a mellkast
  - Frekvencia: 100 min^{-1} , de nem több, mint 120 min^{-1}
  - Mélység: körülbelül 5, legfeljebb 6 cm
  - Kompresszió-relaxáció aránya= 1:1
- Amennyiben lehetséges 2 percenként váltsák egymást a segélynyújtók

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

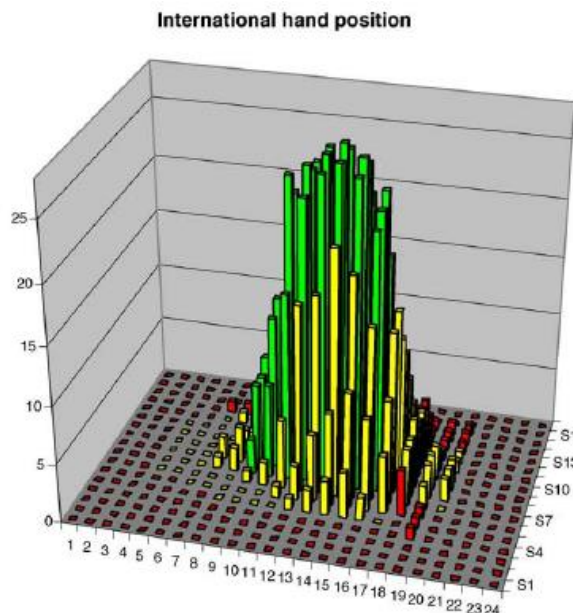
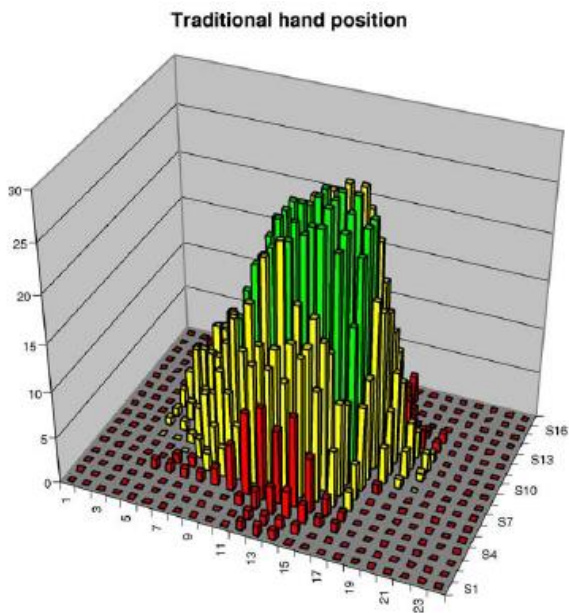
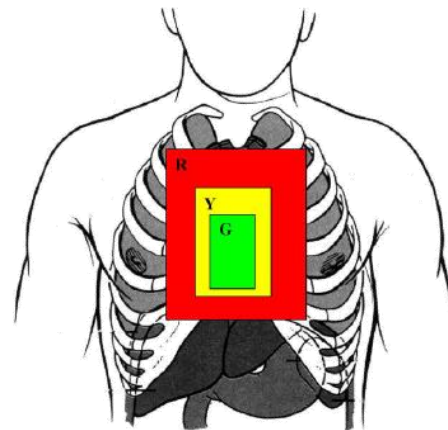
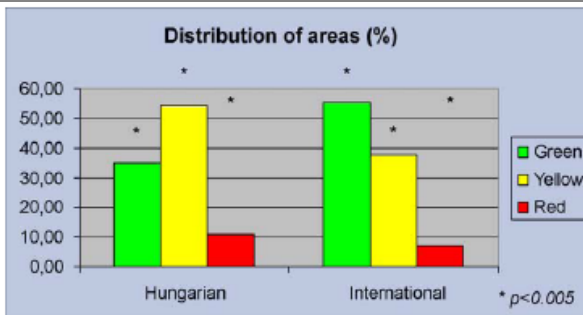
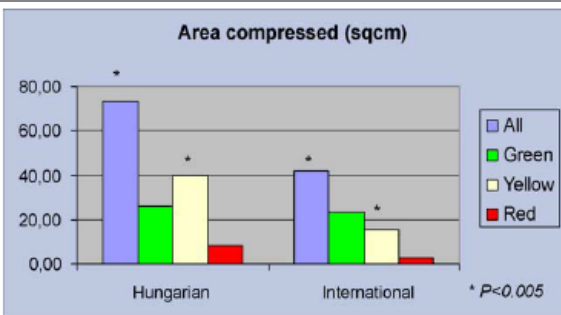
(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvásos
lélegeztetés

2018

Diószeghy et al.: **Comparison of effects of different hand positions during cardiopulmonary resuscitation** (Resuscitation 66 (2005) 297–301)

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

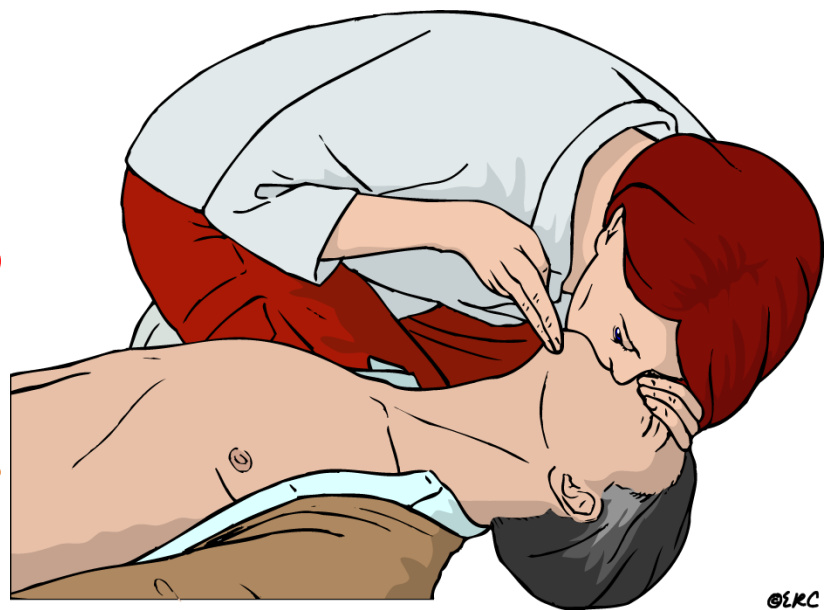
Légzés
(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvásos
lélegeztetés

- Fogja be a beteg orrát (szájból-orrba történő lélegeztetés esetén tartsa csukva a száját)
- Vegyen egy normál mennyiségű levegőt
- Helyezze az ajkait a beteg szájára (szájból-orrba történő lélegeztetés esetén a beteg orrára)
- Fújja be a levegőt a mellkas emelkedéséig
- Várjon egy másodpercet
- Engedje a mellkast vissza-süllyedni
- Ismételje meg a műveletet

©ERC

Segédeszközök

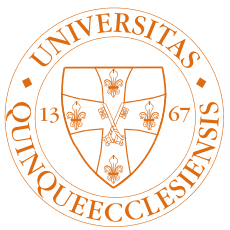
BLS

R

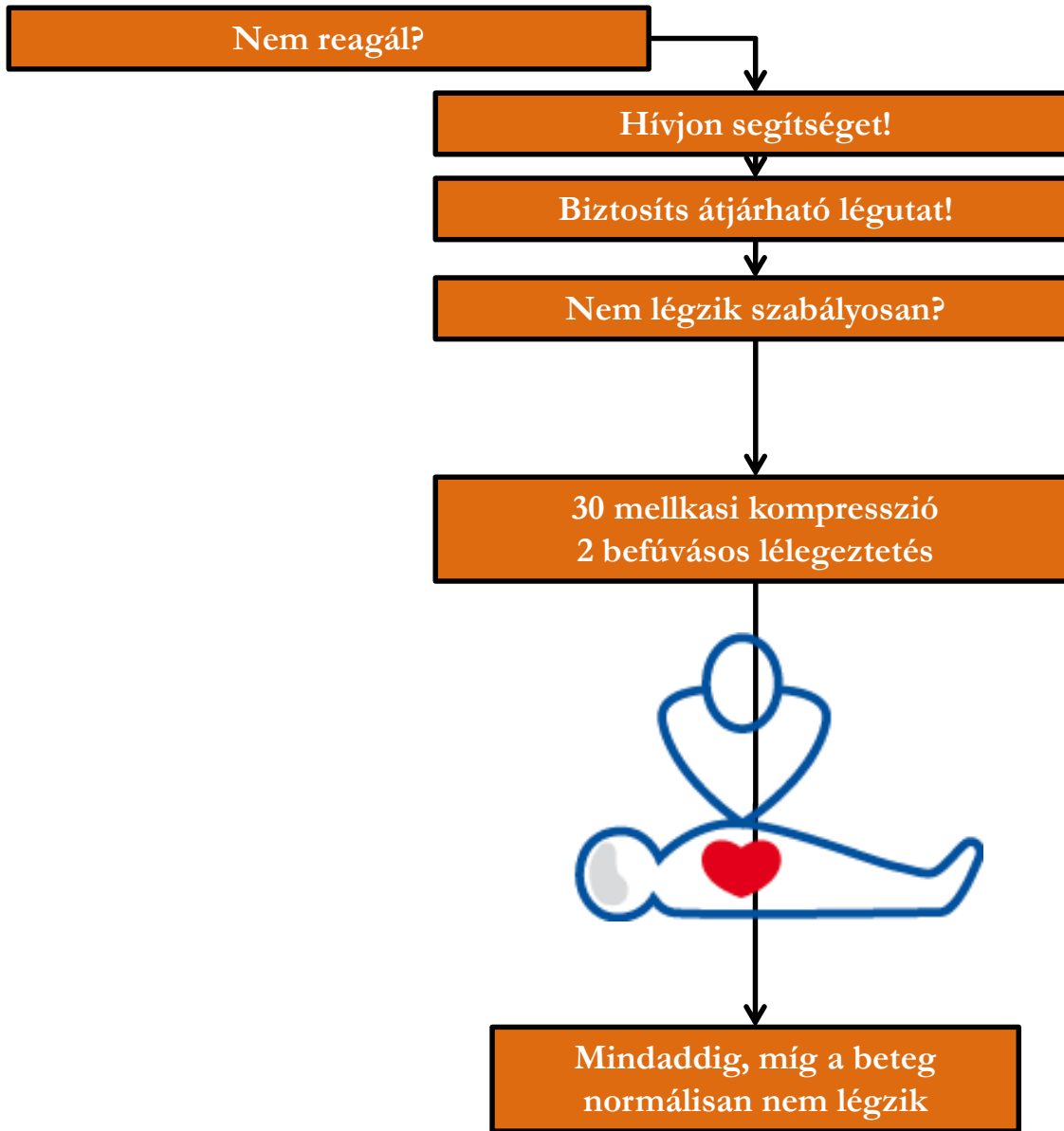

MS

2018

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

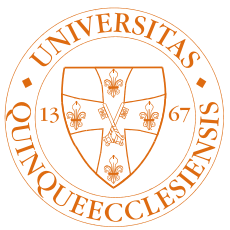
30 mellkas-
kompresszió

2 befúvósos
lélegeztetés

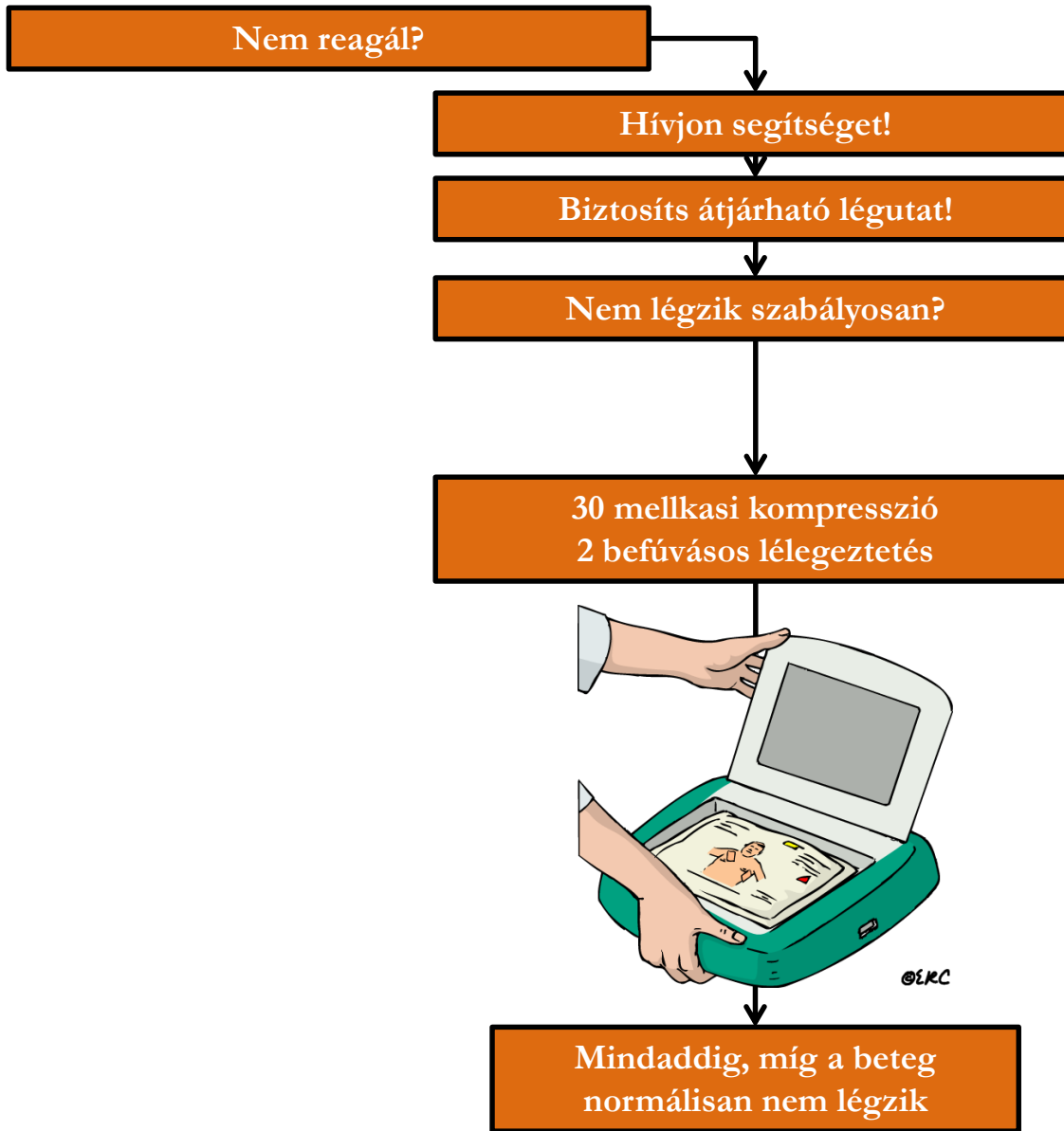

2018

Basic Life Support (BLS)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

2018

Automated External Defibrillator (AED)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

AED

MS
2018

Automated External Defibrillator (AED)

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

AED

2018

Elektroterápia

A szív aszinkron üzemmódban történő elektromos ingerlése a defibrillálás

A defibrilláció szerepe az újraélesztésben

A halálhoz vezető periarrest ritmuszavarok több mint 70 %-a kamrafibrilláció

Az AED helye a laikus elsősegélyben

Biztonságosságának köszönhetően használata nem igényel egészségügyi végzettséget

Az Automata Külső Defibrillátor (AED) a keringésmegállás hátterében álló ritmuszavarok közül a kamrafibrilláció felismerésére, szükség esetén elektromos kezelésére alkalmas készülék.

AED

R

MS
2018

BLS-AED

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

AED

©iRC

©iRC

BLS-AED

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

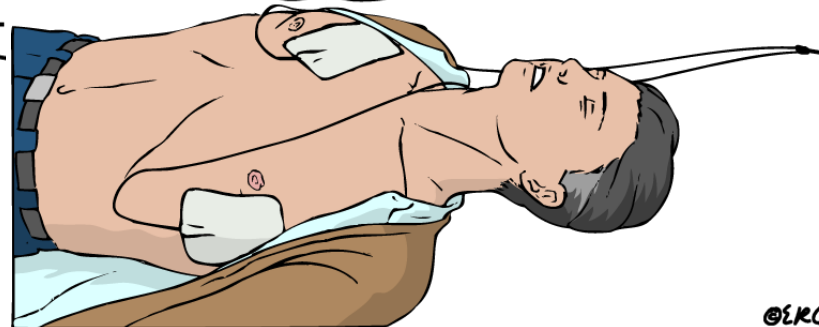
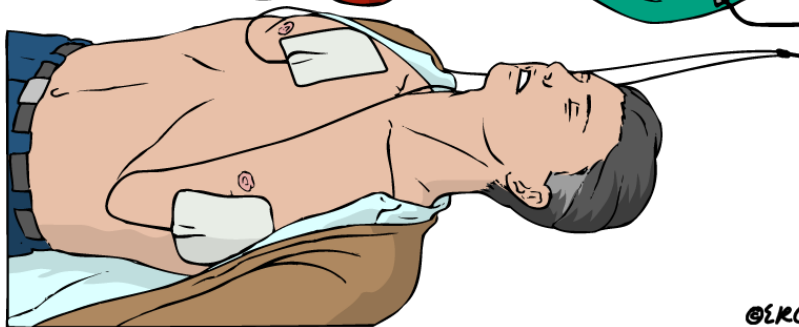
(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

AED

©ERC

©ERC

2018

AED

R

MS
2018

bondirect
©Gordell Jias

BLS-AED

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

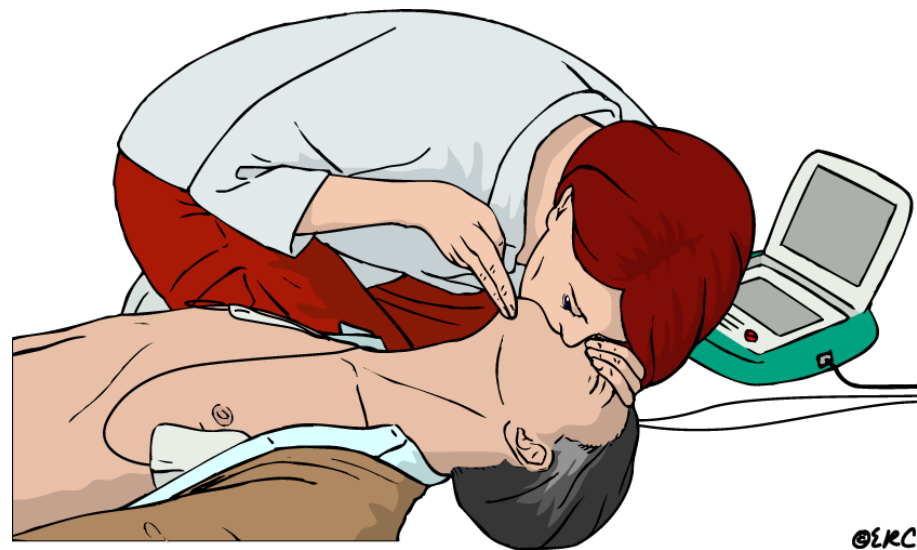
30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

AED

©ERC

©ERC

2018

BLS-AED

Elvek:

- **Az elektródák helye**
- **Gélezési technika**
- **Elektromos áram**
  - **Áramot vezető környezet**
  - **Résztevők kontaktusa a beteggel**

Teendők:

- **Körültekintés**
- **Hangos felszólítás**

Biztonság

Reakció

Segítség
kérese

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

AED

2018

BLS-AED

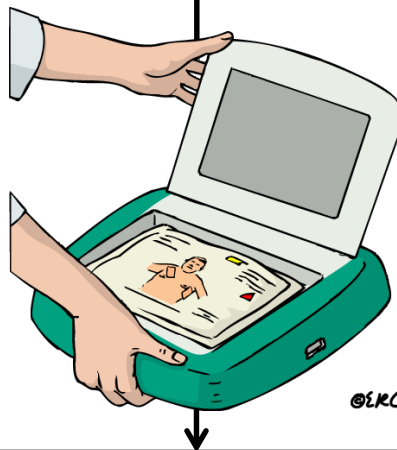
Nem reagál?

Hívjon segítséget!

Biztosíts átjárható légutat!

Nem lélegzik szabályosan?

30 mellkasi kompresszió
2 befúvós lélegeztetés

Mindaddig, míg a beteg normálisan nem lélegzik

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

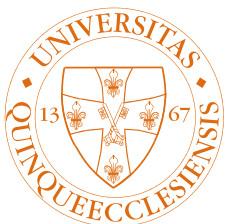
Légzés

(keringés)

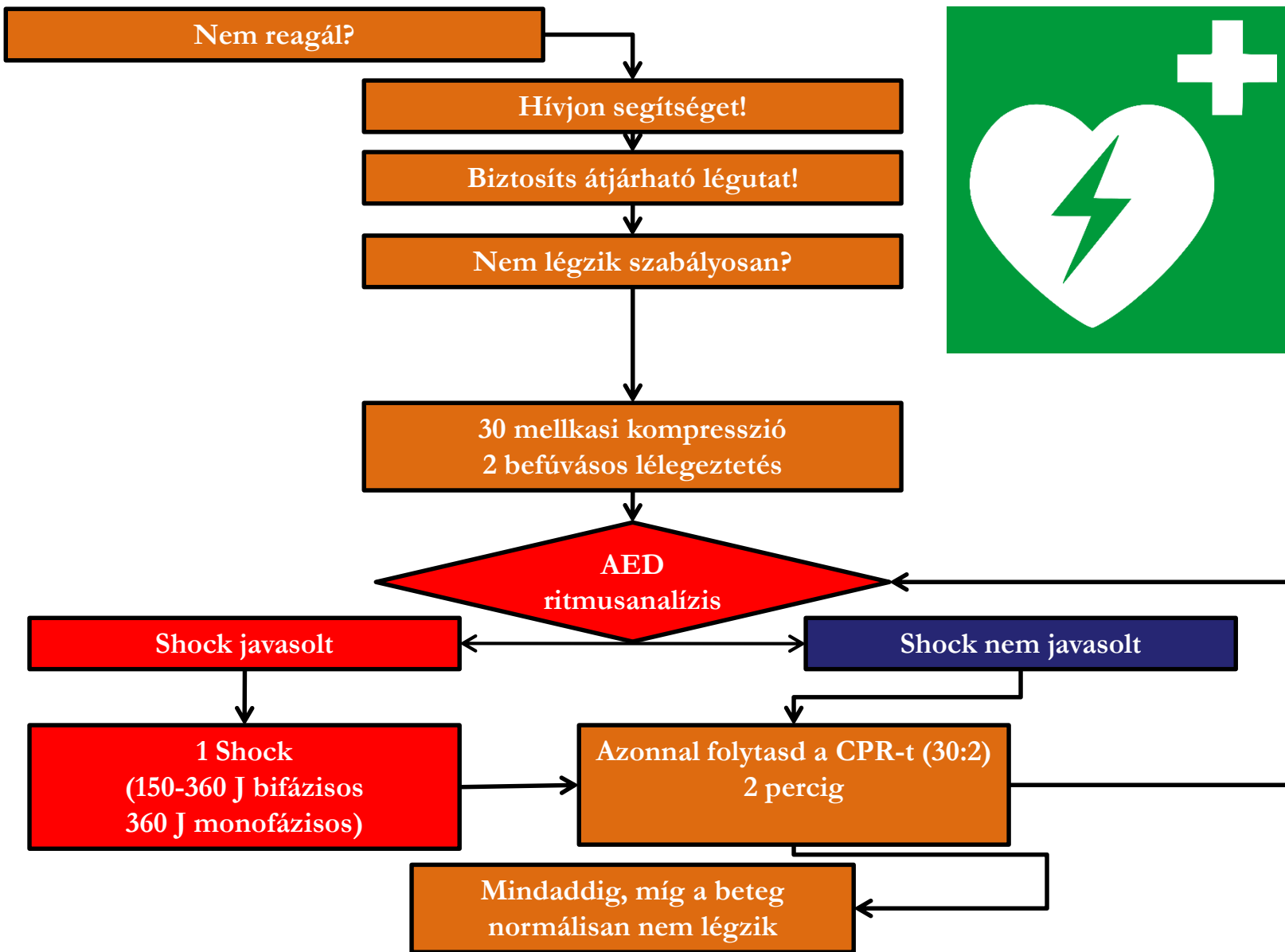
Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvós
lélegeztetés

BLS-AED

Biztonság

Reakció

Segítség
kérése

Légút

Légzés

(keringés)

Segítség
hívása (104)

30 mellkas-
kompresszió

2 befúvósos
lélegeztetés

AED

2018

Keringés jelei

R

Hurrá!

R

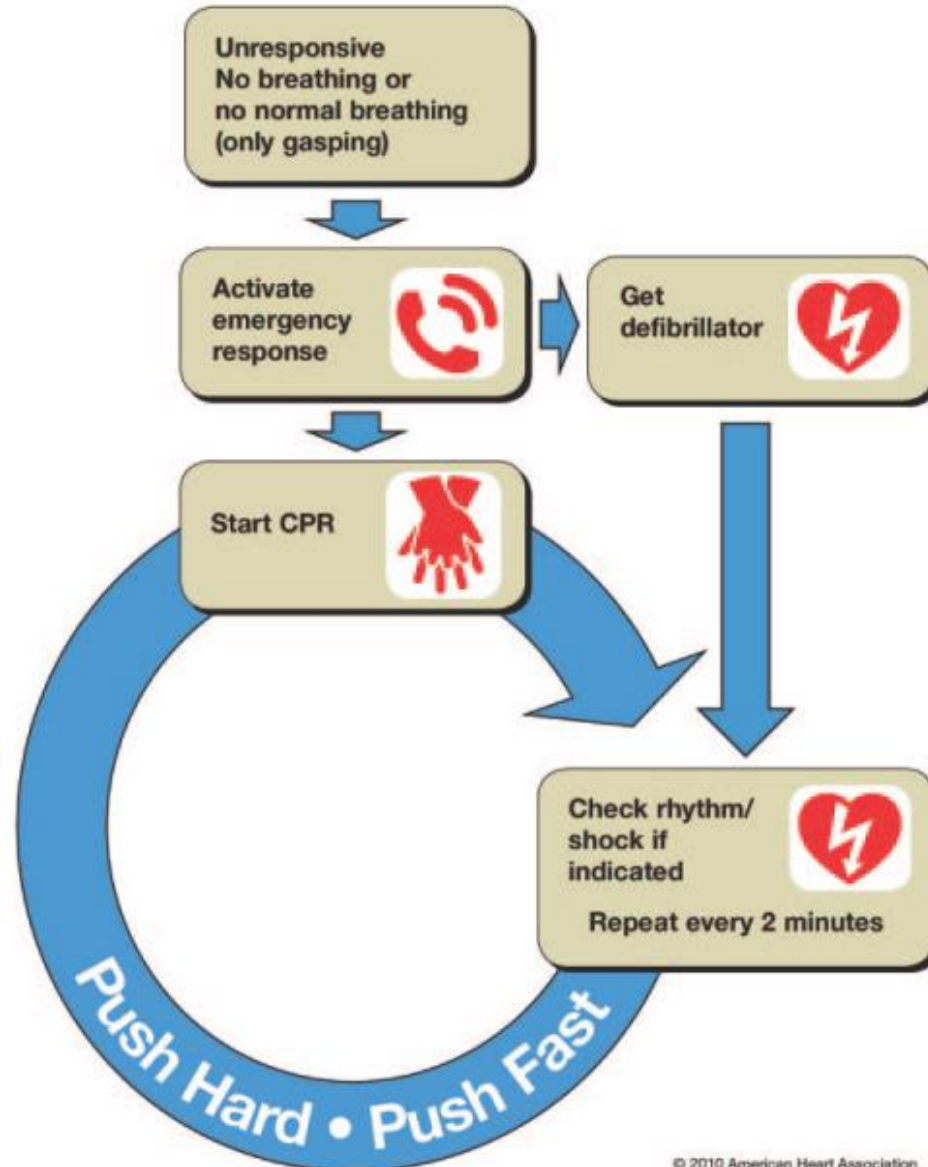

MS

2018

BLS -AHA

MS

Hibák és szövődmények

Hiba	Szövődmény	Megelőzés
idővesztés a vizsgálatnál	irreverzibilis elváltozások, sikertelenség	Protokoll pontos alkalmazása: vizsgálat 10"-ig
felületes vizsgálat	diagnosztikus tévedés	
valójában nincs spontán életműködés	elmarad a szükséges újraélesztés	
valójában van spontán légzés	ellenlélegeztetés (gyorsan feltűnik, veszélytelen)	
valójában van spontán keringés	- sérülések felesleges kockázata - ritmuszavar (kamra fibrilláció) provokálható - gátolt a szív telődése (keringésmegállás)	Helyes pozicionálás
átmeneti Trendelenburg-helyzet puha alapra történő fektetés	azonnal: aspiratio, később: Mendelson sy hatástalan/gyenge mellkaskompresszió	
a fej elégtelen hátraszegése	átjárhatatlan légutak (erőltetett befúvás felfújja a gyomrot)	
rossz tömítés	szökik a levegő-> elégtelen lélegeztetés	Helyes lélegeztetési technika
durva befúvás	felfúvódik a gyomor-> elégtelen lélegeztetés, másodlagosan aspiratio	
intubálatlan betegen szinkron befúvás és kompresszió	gyomor felfúvás, aspiratio, csökkent ventilációs effektus, alveolusruptura, ptx	

Hibák és szövődmények

Hiba	Szövődmény	Megelőzés
helytelen kompressziós kéztartás	csökkent keringési effektus, mellkas-sérülés	Helyes kompressziós technika
durva kompresszió	a keringési effektus csökkenhet, súlyos, a túlélést veszélyeztető sérülések	
helytelen arányok (kompresszió/relaxáció aránya eltér az 1:1-től)	jelentősen csökkent keringési effektus	
idővesztés a kompresszió és a befúvás váltásakor	csökkent légzési és keringési effektus	Megszakítás csak akkor, ha keringés jelei mutatkoznak!
az újraélesztés megszakítása 5 mp-en túl	irrevezibilis elváltozások->sikertelenség	
fel nem ismert keringésmegindulás	az újraélesztés indokolatlan folytatása, sérülések felesleges kockázata, ritmuszavar, keringésromlás	
eszköz nélküli újraélesztésnél a segélykérés elmulasztása	az esetleges siker eleve kérdésessé válik	Segélykérés protokoll szerint

Köszönöm
a
figyelmet !

A handwritten signature in white ink, appearing to be "MS".

2018